

«Ου φέρει το μυστήριον έρευναν».

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος - θεολόγος.

Χριστός ετέχθη! Αληθώς!

Η Ενανθρώπηση του Κυρίου θεωρείται από την Εκκλησία μας ως «παράδοξο μυστήριο», σύμφωνα με το οποίο «φύσεις καινοτομοῦνται καὶ Θεὸς ἄνθρωπος γίνεται» (Στιχηρὸ Ἰδιόμελο ΚΣΤ΄ Δεκεμβρίου). Ὅμως «οὐ φέρει τὸ μυστήριον ἔρευναν· πίστει γὰρ μόνη τοῦτο πάντες δοξάζομεν» (Στιχ. Ἰδιόμελο τῶν Αἴνων τῆς ἰδίας ἡμέρας).

Χρειάζεται, επομένως, να αφήσωμε στην άκρη την αυστηρή λογική μας, που ζητάει την ερμηνεία των ανερμήνευτων μυστηρίων και να ενεργοποιήσωμε –και μάλιστα να εντατικοποιήσωμε – την πίστη μας, ώστε να δοξάσωμε, να ανυμνήσωμε δηλαδή το θαυμαστό αυτό γεγονός.

Το ίδιο ακριβώς κάνουν και οι υμνογράφοι της Εκκλησίας μας. Απορούν και εξίστανται, χωρίς να μπορούν να περιγράψουν και να εννοήσουν πώς «ὁ ἄναρχος ἄρχεται καὶ ὁ Λόγος σαρκοῦται», πώς «ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων νῦν παιδίον ἐτέχθη» (Στιχ. τῶν Ἀποστίχων ΚΗ΄ Δεκεμβρίου), πώς «ὁ ἐν κόλποις τοῦ Πατρὸς» βρίσκεται τώρα «ἐν ἀγκάλαις τῆς μητρὸς» (Κάθισμα ΚΕ΄ τοῦ μηνός).

«Ἀκατάληπτον τὸ τελούμενον. ὁ ἀόρατος ὁρᾶται, ὁ ἄσαρκος σαρκουῖται καὶ ὁ ὄν γίνεται ὃ οὐκ ἦν» (Δοξ.τῶν Στίχων ΚΗ' τοῦ μηνός).

Θα αναρωτηθῆ βεβαίως εὐλόγα κανεῖς: εαν αὐτὰ τα κατορθώνη ένας ἄχρονος και ακατάληπτος Θεός, ποια σημασία ἔχουν για τον χρονικό ἄνθρωπο;

Αντί ἄλλης απαντήσεως οι εμπνευσμένοι υμνογράφοι μας μάς καλοῦν να ευφρανθούμε και να πανηγυρίσωμε ὅλοι, διότι «σήμερον ὁ χρόνιος ἐλύθη δεσμός τῆς καταδίκης τοῦ Ἀδάμ. Ὁ Παράδεισος ἠνεώχθη καὶ σωτηρίας ἀπαρχὴ ἐγένετο τῷ κόσμῳ» (Δοξαστικὸ τῶν Στίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ ΚΗ' τοῦ μηνός).

Γι' αὐτὸ λοιπὸν «πανηγυρίζομεν πνευματικῶς», διότι «ὁ παντέλειος Θεὸς διὰ τοῦ τόκου λυεῖ σειρὰς ἁμαρτημάτων» και καταλύει «τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου», που συγκρατοῦσε τους ανθρώπους στα χρόνια δεσμὰ της δουλείας του.

Σημειωτέον ὅτι ο υμνογράφος αποφεύγει να ονομάση τον διάβολο, για να μην διαλύση την ατμόσφαιρα της χαράς, ἀλλὰ λέει «ὁ ὄφις κατηγγήθη». Στο ἴδιο πανηγυρικό κλίμα προσκαλεῖ ὅλη την φύση να συμμετάσχη στην παγκόσμια αὐτὴν χαρά, διότι «παραγέγονε (=έφθασε) Χριστὸς ἀνακαλέσαι αὐτὴν (την φύσιν) καὶ σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν» (ὁ.π.).

Να, λοιπὸν, γιατί πανηγυρίζομε, αφού η Ενανθρώπηση του Κυρίου, «τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον καὶ ἀγγέλοις ἄγνωστον μυστήριον» (Θεοτοκίον δ' ἤχου), ἐγινε «ἡ ἀπαρχὴ τῆς σωτηρίας» μας. Ποιὰ σημασία ἔχει τελικὰ να κατανοήσωμε το μυστήριον, εφ' ὅσον αὐτὸ συντελεῖ στην ἀπαλλαγὴ μας ἀπὸ την χρόνια δουλεία του θανάτου και στην ἀπόκτηση της αιωνίας λυτρώσεώς μας;

Εφ' ὅσον δια της Βηθλεέμ «ἤνοικται πᾶσιν ἡ Ἑδέμ» (Προεόρτιο Ἀπολυτίκιον), εἶναι δυνατόν το χαρμόσυνο ἢ μάλλον το πανευφρόσυνο αὐτὸ γεγονός να μάς ἀφήνη ἀδιάφορος; Ασφαλῶς ὄχι! Μόνον ένας ἀνόητος ἢ παράφρων δεν θα ενδιαφερόταν για την σωτηρία του.

Κι όμως! Και η εποχή που γεννήθηκε ο Χριστός και η σημερινή εποχή διαθέτει και ανοήτους και παράφρονες. Οι μεν πρώτοι αδιαφορούν και δεν θέλουν να ρωτήσουν και να μάθουν «ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός», οι δεύτεροι, ὅπως ο Ηρώδης και οι ὅμοιοί του, θορυβούνται ἀπὸ τὴν γέννηση ενός νέου βασιλιά, που υποψιάζονται ὅτι δεν θα γίνῃ σύμμαχος στις παρανομίες των, γι' αὐτὸ σπεύδουν να τον φονεύσουν με κάθε τρόπο.

Επειδὴ, ὅμως, ὅπως εἶπαμε, τὸ μυστήριο τῆς Ενανθρωπήσεως ἔχει συνέπειες για τὴν σωτηρία μας, εμεῖς οι λοιποὶ δεν επιτρέπεται πλέον να αδιαφοροῦμε γι' αὐτήν, πολὺ δε περισσότερο να φθονοῦμε Αὐτὸν που μᾶς τὴν χάρισε ως δῶρο.

Χρειάζεται, λοιπόν, ἀφ' ενός να ἐκτιμήσωμε τὸ μέγεθος τῆς ευσπλαχνίας του πανάγαθου Θεοῦ, που εὐδόκησε να συγκαταβῇ ὁ ἄχρονος Υἱὸς Του, «νὰ μεταλάβῃ τοῦ χειρόνος»- να ντυθῇ τὴν ἀνθρώπινη σάρκα-, για να «καινοποιήσῃ διὰ τοῦ κρείττονος», με τὴν θεότητά Του, «πάντας τοὺς ἀνθρώπους» (Ἐξαποστειλᾶριο ΚΗ' τοῦ μηνός). Ἀφ' ἐτέρου χρειάζεται να εργαστούμε, και μάλιστα να συνεργαστούμε, ὥστε ἡ θυσία αὐτὴ του ἀναρχου Θεοῦ, που ἔλαβε ἀρχὴ «διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν», να μὴν πάῃ χαμένη.

Ἀλλὰ πῶς να εργαστούμε; Ὅπως ακριβῶς μᾶς συνιστοῦν τα λειτουργικὰ κείμενα και οι συναφεῖς ὕμνοι τῆς Εκκλησίας μας. Κοντολογίς, ας κάνωμε κι εμεῖς ὅ τι ἔκαναν οι ποιμένες τῆς Βηθλεέμ. Μόλις ὁ Ἄγγελος τοὺς ευαγγελίστηκε τὸ χαρμόσυνο μήνυμα ὅτι «ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ» (Λουκ., β' 11-12), δεν δυσπίστησαν οὔτε ὀλιγόρησαν ἀλλὰ «εἶπον πρὸς ἀλλήλους. Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ και ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν» (ᾠδ. 15-16).

Εἶναι υποδειγματικὴ, πράγματι, ἡ πίστη των ποιμένων. Αναγνώρισαν ἀμέσως τα σημάδια του ουρανοῦ («ὁ Κύριος ἐγνώρισεν»), με τὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας των και ὄχι με τὴν δύναμη τῆς διανοίας των, «καὶ ἦλθον σπεύσαντες».

Μάλιστα, «...ιδόντες διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου (= ἔκαναν γνωστὰ τα λόγια...) ... και πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν» (ᾠδ. 17-18).

Οι πιστοί ποιμένες δεν άφησαν απλώς το ποίμνιό των, σπεύδοντας να δούν το θαυμαστό γεγονός που τους εξήγγειλε ο Άγγελος, αλλά επί πλέον έγιναν μάρτυρές του, ώστε να μετάσχουν και άλλοι στην δική των χαρά! «καὶ ὑπέστρεψαν δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον...» (ᾠ.π. 20).

Δεν έχουμε, λοιπόν, παρά να ακολουθήσουμε το παράδειγμα των ποιμένων: να δεχτούμε με την ίδια ταπείνωση, προθυμία και εμπιστοσύνη, όπως εκείνοι, το θαυμαστό μήνυμα ότι «ἐτέχθη ἡμῖν σωτήρ», να σπεύσωμε, και πάλι το ίδιο πρόθυμα, να τον συναντήσωμε στην φτωχική του φάτνη, και στην συνέχεια να μεταδώσωμε και στους άλλους το χαρμόσυνο μήνυμα της Γεννήσεως του πανανθρώπινου Σωτήρος.

Έτσι, εμπνεόμενοι τόσο από την συν-κατάβαση του Θεανθρώπου όσο και από την πίστη και την φιλοτιμία των ποιμένων, ας θυσιάσωμε και εμείς ό τι μάς κρατάει δεσμίους στον φθαρτό αυτόν κόσμο, ώστε να μπορέσωμε ελεύθεροι, λυτρωμένοι και ολοσχερώς ανακαινισμένοι να αναχθούμε στην αιώνια και άληκτη Βασιλεία Του, όπου δεσπόζει «τὸ κάλλος τὸ ἄρρητον» τῆς θείας δόξης Του.

Με τις ευχές του Τεχθέντος Κυρίου μας, αμήν!

Ευλογημένο, καρποφόρο και σωτήριο το νέο έτος 2023!

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>